

2.2.

Монетарни агрегати

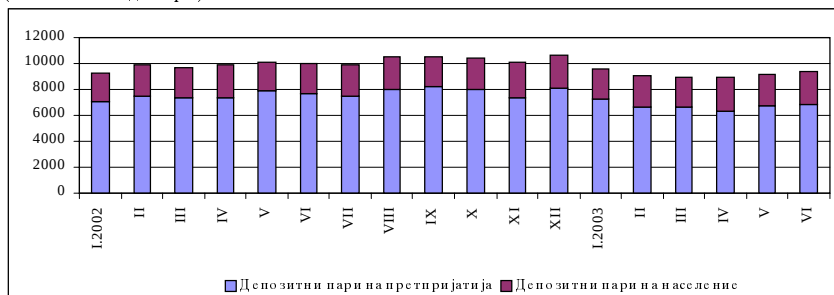
Умерениот пораст на нивото на готови пари во оптек, дополнителното кумулирање на средства на трансакционите сметки, како и понатамошното интензивирање на краткорочното орочување на средства, во јуни 2003 година условија интензивирање на месечната динамика на монетарните агрегати.

Умереното месечно интензивирање на побарувачката за готови пари (пораст од 1,0%), делумно е од сезонски карактер и се должи на повисоките потреби за готовина пред почетокот на годишните одмори. Во однос на истиот месец од претходната година, готовите пари во оптек се пониски за 5,2%. Кај трансакционите депозити (тековни и жиро сметки), во јуни 2003 година беше регистриран значителен месечен пораст од 5,1%, при истовремено зголемување на депозитните пари на претпријатијата и населението. По интензивното кумулирање на средства во претходниот месец, во јуни 2003 година депозитните пари на претпријатијата забележаа умерен месечен пораст од 1,2%, при истовремен повисок износ на штедење на претпријатијата во банкарскиот сектор. На годишна основа, депозитните пари на претпријатијата се пониски за 10,5%. Депозитните пари на населението остварија месечен пораст од 3,8%, додека на годишна основа тие се повисоки за значителни 9,9%. Од структурен аспект, учеството на депозитните пари на претпријатијата и населението на крајот на јуни 2003 година изнесува 60,3% и 22,3%, соодветно. Ваквите движења на готовите пари во оптек и депозитните пари детерминираа месечен пораст на паричната маса М1 од 2,9%, додека на годишна основа таа е пониска за 3,5%.

Интензивирана месечна динамика на монетарниот агрегат М1

Графикон 17

Депозитни пари на претпријатијата и населението
(во милиони денари)

Продолжува намалувањето на учеството на готовите пари во оптек во годишната парична маса М1...

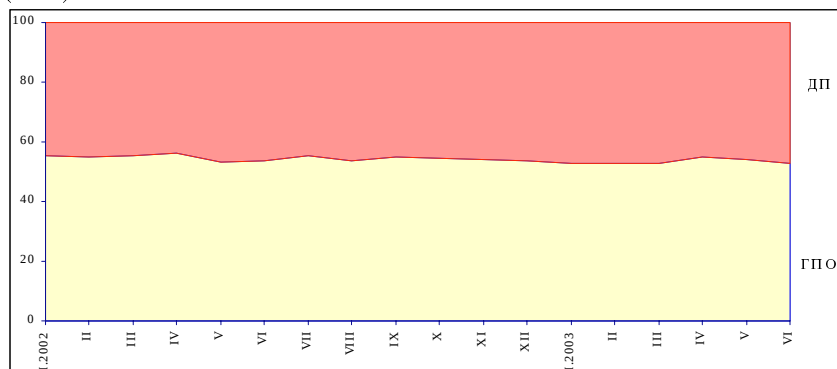
...при истовремен пораст на монетарниот мултипликатор

На крајот на јуни 2003 година, учеството на готовите пари во оптек во паричната маса М1 изнесуваше 52,8%, што претставува намалување на месечна и годишна основа од 1 процентен поен. Во услови на поумерен пораст на нивото на готови пари во оптек, во однос на порастот на трансакционите депозити, во јуни 2003 година монетарниот мултипликатор на паричната маса М1 беше повисок на месечна основа и изнесуваше 1,53 (1,46 во претходниот месец).

Графикон 18

Структурно учество на готовите пари во оптек (ГПО) и депозитните пари (ДП) во паричната маса М1
(во %)

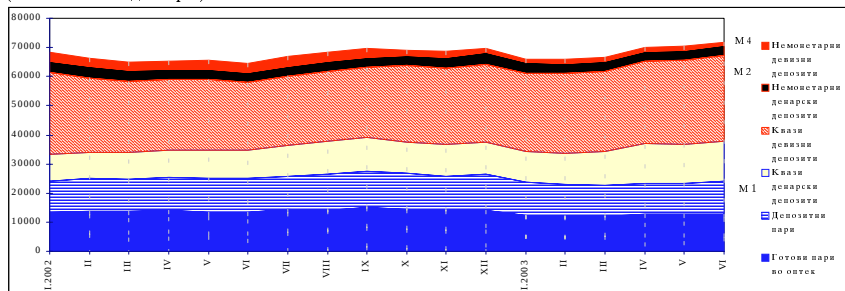

*Значително влијание на
крајкорочното штедење
врз позитивната месечна
промена на монетарните
агрегати М2 и М4*

Месечната промена на монетарните агрегати М2 и М4, во јуни 2003 година беше под доминантно влијание на повисокиот износ на трансакциони средства и краткорочно штедење. Така, монетарниот агрегат М2 оствари месечен пораст од 2,5%, во услови на интензивирање депонирање на средства на краток рок, во домашна и во странска валута. Во согласност со пониското ниво на долгорочните депозити, главно детерминирано од флукуациите на средствата наменети за трансакции во надворешниот платен промет, месечната стапка на пораст на монетарниот агрегат М4 беше поумерена и изнесуваше 2,0%. Зголемената депозитна база на банките делуваше во насока на зајакнување на процесот на монетарна мултипликација. Така, монетарните мултипликатори на паричната маса М2 и М4 изнесуваа 4,29 и 4,57, соодветно, наспроти 4,11 и 4,40, соодветно, во претходниот месец. На годишна основа (јуни 2003 година / јуни 2002 година), монетарните агрегати М2 и М4 се повисоки за 16,1% и 11,5%, соодветно.

Графикон 19

Монетарни агрегати и нивните компоненти
(во милиони денари)

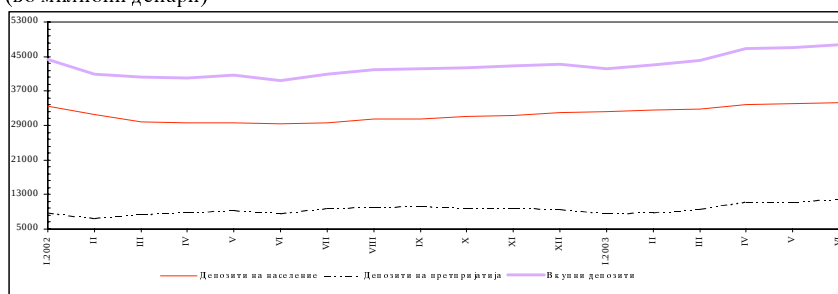

*Динамизирање на месечнаја
стајка на пораст на
депозитите во банкарскиот
систем...*

*...генерирано исклучиво од
повисокото ниво на
краткорочниот депозитен
потенцијал*

Во јуни 2003 година вкупните депозити на недржавниот сектор¹¹ остварија месечна стапка на пораст од 1,5%, со што продолжи тримесечниот тренд на пораст. Позитивната динамика на депозитниот потенцијал на банките е генерирана од значителниот пораст на краткорочните депозити во домашна и странска валута. Негативната промена на долгорочните депозити во јуни 2003 година, во најголема мерка се должи на намалувањето на девизните средства наменети за исплати по инструментите на надворешниот платен промет. Ваквите движења резултираа со пораст на учеството на краткорочните депозити во структурата на вкупните депозити од 0,7 процентни поени, со што на крајот од јуни 2003 година тоа достигна 90,6%. Од аспект на валутната структура, учеството на девизните депозити изнесуваше 64,6% и во однос на претходниот месец остана речиси непроменето. Меѓугодишната стапка на пораст на вкупните депозити, во јуни 2003 година изнесуваше 20,9%.

Графикон 20
Динамика на депозитите
(во милиони денари)

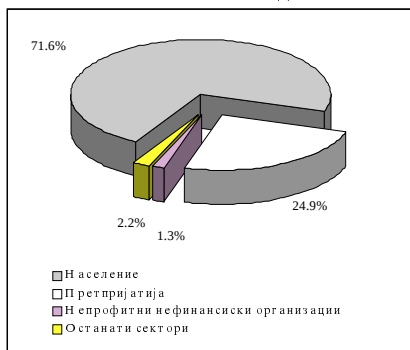
*Месечен и годишен пораст
на депозитите на
населението...*

Умерената динамика на пораст на депозитите на населението продолжи и во јуни 2003 година. Така, на месечна основа тие беа повисоки за скромни 0,4%. Како и во претходниот месец, повисокото ниво на депозитите на населението, во целост е детерминирано од преференциите за штедење на краток рок (краткорочните депозити на населението остварија пораст од 0,6%, додека долгорочните депозити беа пониски за 1,8%). Притоа, најизразено зголемување е регистрирано кај депозитите по видување во странска валута. Од аспект на валутната структура, во јуни 2003 година денарските и девизните депозити на населението беа повисоки за 0,3% и 0,5%, соодветно. Меѓугодишната стапка на пораст на депозитите на населението, во јуни 2003 година изнесуваше 16,4%.

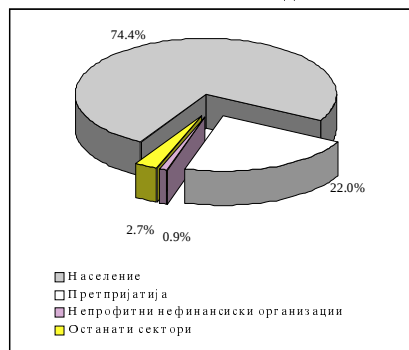
¹¹ Вкупните депозити на недржавниот сектор опфаќаат краткорочни и долгорочни (денарски и девизни) депозити на економските субјекти (без депозитните пари).

Графикон 21
Структура на депозитите по сектори
30.06.2003 година

30.06.2002 година

*...како и на дејооииије на
препријатијата*

Наспроти намалувањето во претходниот месец, во јуни 2003 година вкупните депозити на претпријатијата забележаа месечен пораст од 4,8%. Позитивната динамика на депозитите на претпријатијата во целост се должи на зголемувањето на краткорочните депозити (месечен пораст од 6,8%). Од валутен аспект, денарските депозити на претпријатијата беа повисоки за 3,1%, при што беше регистриран зголемен интерес за орочување на средства до еден месец. Повисокото ниво на девизните депозити на претпријатијата (месечно зголемување од 7,3%), во најголема мерка е резултат на кумулирањето на девизни средства на трансакционите сметки на претпријатијата. Како резултат на негативната месечна промена на депозитите наменети за трансакции врз основа на инструментите на надворешниот платен промет, долгорочните депозити на претпријатијата беа пониски на месечна основа за 19,4%. Во јуни 2003 година, депозитите на претпријатијата беа повисоки на годишна основа за 37,3%, во голема мерка рефлектирајќи ги одредбите од новиот Закон за девизно работење, за слободно располагање со девизни средства од страна на правните лица.